

Kasvitaudit ja tuholaiset pysyivät kurissa kesällä 2005

Irmeli Markkula, MTT

Kasvukausi 2005 ei ollut kasvitautilien ja tuholaisien kannalta viljelijöille erityisen vaikea. Viljojen lehtilaikkutaudit lähtivät hyvin alkuun sateisena ja viileänä alkukesänä, mutta heinäkuun helteet rauhoittivat tilanteen. Yleistä tuomikirvojen torjuntatarvetta ei ollut, eikä pihlajanmarjakoitakaan tarvinnut torjua. Kahukärpäsiä ja viirukaskaita sen sijaan jäi jonkun verran pyydyksiin keväällä.

Syysviljat talvehtivat melko hyvin. Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa ruiskuvuotot tosin kärsivät lumihomeesta. Toukokuun alun viileät yöt hidastivat jonkin verran kevätiljojen kasvuun lähtöä, ja runsaat sateet pysäyttivät kylvöt pariksi viikoksi Itä-Suomessa. Etelä-Pohjanmaalla vielä kesäkuun alussa pakkasen puolelle laskenut lämpötila puolestaan kellastutti oraita.

Viljoissa fysiologisia laikkuja ja puutosoireita

Kahukärpäsiä tuli jonkun verran pyydyksiin kesäkuun alkupuolella, samoin yksittäisiä viirukaskaita. Puolivälissä kuuta havaittiin runsaasti tuomikirvoja kevätiljakasvustoissa Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan alueella. Lounais-Suomessa torjuntatarvetta sen sijaan ei ollut. Touko-kesäkuun viileät säät ja sadekuurot suosivat vehnän lehtilaikun sekä ohran verkko- ja rengaslaikun kehittymistä. Kauran lehtilaikkua havaittiin myös. Ohran härmä tukahtui yleensä sateisiin, mutta kuivemmillä alueilla se levisi melko runsaastikin. Kaksitahoisissa mallasohralajikkeissa puolestaan oli paikoin paljon fysiologisia laikkuja. Mangaanipuutosoireita näkyi kaurassa harmahtavina ja ohrassa rusehtavina helminauhamaaisina laikkuina, ja tähkissä oli jo varhain nähtävissä punahomeen ruskettamia yksittäisiä jyviä.

Ruttorintamalla melko rauhallista

Perunarutto pysyi hyvin kurissa heinäkuun alkupuolen helteiden ansiosta. Lehtipoltteen tummia, kulmikkaita laikkuja alkoi sen sijaan näkyä kasvustoissa. Heinäkuun lopun ja elokuun kuurosateiden takia ruttosuojan ylläpito oli kuitenkin jatkuvasti tarpeen, ja harrasteviljelijöiden palstat rutto saattoi tuhota muutamassa päivässä. Tyvimätää ja

varsikuolioita tavattiin usein, mutta koloradonkuoriaista löytyi vain Joutsenosta yhdeltä pieneltä palstalta.

Irmeli Markkula

Lehtipolte vaivasi perunakasvustoja heinäkuussa.

Hernekääriäisen lentohuippu Etelä-Suomessa alkoi heinäkuun puolivälissä. Koskella pyydyksiin tuli parin päivän aikana kuutisenkymmentä kääriäistä. Säskylässä, Vampulassa ja Jokioisilla määrät olivat pienempiä. Toholammin ja Uudenkaarlepyyn tarkkailulohkoilla havaittiin suuria kaalikoiparvia, mutta ne jäivät jostain syystä huonosti pyydyksiin. Kaalikoit olivat mahdollisesti tulleet ilmavirtojen mukana kaakosta.

Nälvikkäät ja tyvimätä mansikoiden kiusana

Mansikka- ja hillanälvikkään toukat pilasivat mansikkasatoa varsinkin kotipuutarhoissa. Torjunnan epäonnistuessa ne tunkeutuivat kypsien marjojen ja kannan väliin ja kaivelivat käytäviä marjan maltoon. Heinäkuun alkupuolen kuiva säätyyppi oli osasyynä toukkien hakeutumiseen juuri kannan alle, mistä niitä oli hyvin vaikea havaita ennen kannan poistamista. Peltoluteita oli kevään ja alkukesän aikana melko vähän mansikkamailla. Mansikkapunkin torjunta petopunkeilla sen sijaan jatkui. Mansikkapunkki aiheutti ongelmia etenkin kuivuudesta kärsivillä vanhemmilla lohkoilla. Paikoin mansikoissa esiintyi myös lehtikirvoja, ja harmaahomeen riski kukinnan alettua oli suuri, kun yölämpötila nousi yli 10 asteeseen ja sää oli kostea. Uusilla tuontitaimista istutetuilla viljelyksillä tyvimätä teki suuria tuhoja.

Vattukuoriaisia esiintyi poikkeuksellisen vähän niin puutarha- kuin villivadelmissakin. Vattukärpäsen vioituksia kuitenkin tavattiin uusissa versoissa melko yleisesti, ja vihannespunkkia ja vatunäkämäpunkkia esiintyi paikoin haitallisen runsaasti.

Omenat säästyivät tuhoilta

Pihlajanmarjakoin torjuntatarve oli tänä vuonna vähäinen. Vuonna 2004 pihlajanmarjoja kehittyi paljon ja pihlajanmarjakoikanta oli nousussa. Kasvukaudella 2005 pihlajan kukinta oli myös runsasta, eikä omenalla yleisesti esiintynyt runsaan vioituksen riskiä. Omenasadosta tulikin sekä määrällisesti että laadullisesti hyvä. Omenakääriäistä oli niukasti, ja vaikka omenankehrääjäkoita esiintyi paikoitellen, sen torjuntatarve jäi vähäiseksi. Omenakirva ja omenanratamokirva kuitenkin aiheuttivat siellä täällä ongelmia loppukesällä, ja kevään säät vaikeuttivat ja pitkittivät ruventorjuntaa. Omenankellastajapunkista näyttää muodostuneen pysyvä riesa, jonka torjuntaan on kiinnitettävä huomiota.

Lisätietoja: irmeli.markkula@mtt.fi
puh. (03) 4188 2593